

IKEC: KINDEROPVANG, GESPECIALISEERD ONDERWIJS EN JEUGDHULP INTEGREREN

DECEMBER 2023

Dankzij intensieve samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp biedt het Integraal Kind en Expertise Centrum in Hoorn (IKEC) kinderen van 0 tot 12 jaar gespecialiseerd onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp volgens een integrale aanpak. Nu gebeurt dat nog op zes locaties, maar vanaf augustus 2025 wordt het IKEC ondergebracht in één nieuw gebouw. Centrumdirecteur Leen Koole en de teamleiders Corinne Meij en Eline Peen vertellen over deze succesvolle samenwerking.

De groepen zijn ondergebracht in 'domeinen' (kinderen van 0 tot 4 vallen bijvoorbeeld onder domein 1), er zijn 'groepscoaches' die de leerkrachten ondersteunen, en 'domeinassistenten' bieden extra handen in de groep bij de ondersteuning van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften. "Omdat we in ons centrum drie disciplines samenbrengen, ontwikkelen wij gezamenlijk een nieuwe taal", vertelt Koole. "Dat is belangrijk omdat alle professionals zich erin moeten herkennen. Als je uitsluitend 'onderwijsjargon' gebruikt, voelen pedagogisch medewerkers en hulpverleners zich minder aangesproken en dat doet iets met hun betrokkenheid."

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE LEIDEND

Het IKEC Hoorn richt zich op kinderen die zijn aangewezen op gespecialiseerd onderwijs: sbo, cluster 3- en cluster 4-kinderen zijn welkom in het centrum. Zij worden op basis van hun ondersteuningsbehoeften binnen het betreffende domein in groepen ingedeeld. "Bij de jonge kinderen in domein 1 zijn de groepen nog in sterke mate gemengd," vertelt Meij, "maar naarmate de kinderen zich verder ontwikkelen wordt dat moeilijker, omdat de niveaus en ondersteuningsbehoeften dan meer uiteen gaan lopen."

Vanaf domein 3 (middenbouw) zitten cluster 3- en sbo-kinderen dan ook vaak in aparte groepen. Cluster 4-kinderen zijn, afhankelijk van hun ondersteuningsbehoefte, verdeeld over alle groepen. "In feite is de toelaatbaarheidsverklaring so of sbo niet het belangrijkste criterium voor de groepsindeling," vertelt Peen, "want het uitstroomprofiel is vaak bepalender voor de ondersteuningsbehoeften van een kind. Zo kan het bijvoorbeeld heel goed dat een sbo-leerling en een so-leerling die allebei het uitstroomprofiel 'praktijkonderwijs' hebben, op basis van hun ondersteuningsbehoeften in

dezelfde groep zijn ondergebracht. De ondersteuningsbehoeften van de kinderen zijn leidend voor de groepsindeling. Voor kinderen die intensievere ondersteuning nodig hebben, zijn er zogenoemde 'kleine onderwijsgroepen' (KOG). Het doel van deze groepen is dat de kinderen doorstromen naar een reguliere domeingroep."

INTEGRAAL

De samenwerking van onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp binnen het IKEC is sinds de start in 2017 geïntensiveerd en verbeterd. Zeker nu het centrum integrale financiering krijgt en er voor jeugdhulp dus geen individuele beschikkingen meer hoeven worden aangevraagd, kan het team nog beter integraal werken, vertelt Koole. "Mochten jeugdhulpwerkers zich voorheen uitsluitend bezighouden met het kind waarvoor een beschikking was afgegeven en een behandelplan was gemaakt, nu kunnen zij worden ingezet waar dat nodig is. Dat is grote winst. Zij zijn aanwezig in het centrum en maken deel uit van de teams."

"Bovendien zijn de jeugdhulpwerkers nu niet meer alleen actief in het onderwijs, maar ook in de kinderopvang", voegt Meij toe. "Op de vve-groepen staat er nu, naast twee pedagogisch medewerkers, ook een jeugdhulpwerker. En aan de onderwijszorgarrangementen zijn ook vaste jeugdhulpwerkers verbonden."

Verder is de integratie van kinderopvang en onderwijs de afgelopen jaren steeds verder doorgevoerd. Zo werken medewerkers van de naschoolse opvang bijvoorbeeld ook als domeinassistent in de onderwijsgroepen. Meij: "Of je nu pedagogisch medewerker, leerkracht, domeinassistent, hulpverlener of orthopedagoog bent, iedereen hoort bij het IKEC Hoorn en, heel belangrijk, iedereen werkt vanuit de visie Positive Behaviour Support."

VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN

De samenwerking en de integrale aanpak van het IKEC Hoorn dienen in de eerste plaats het belang van de kinderen. "Het is een enorme meerwaarde dat professionals vanuit verschillende perspectieven naar kinderen en naar hun ondersteuningsbehoeften kijken", zegt Peen. "Jeugdhulpwerkers kijken met een andere blik naar de kinderen dan leerkrachten en dat is heel zinvol. Toen we nog een 'gewone' school waren, vielen er kinderen uit, waarvan ik denk: die hadden we nu, met onze integrale werkwijze, binnen kunnen houden. Dankzij de intensieve samenwerking kunnen we nu echt meer bieden."

"Daar komt bij dat we korte lijnen hebben met partners in de regio, die extern begeleiding of educatie kunnen bieden", voegt Koole toe. "Denk bijvoorbeeld aan een zorgboerderij waar een kind een tijdje naartoe kan. Maar ook het samenwerkingsverband is natuurlijk een hele belangrijke partner als het gaat om

preventie en het voorkomen van uitval."

DRIE WETTEN

Toch is er nog winst te behalen. Want dat het IKEC te maken heeft met drie verschillende wetten en regelgevingen - onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp - staat de ultieme integratie in de weg. "Eisen die de GGD stelt aan de kinderopvang bijvoorbeeld zijn soms strijdig met onze onderwijsafspraken", geeft Koole als voorbeeld. "En dat we te maken hebben met verschillende cao's heeft gevolgen voor het personeelsbeleid en de arbeidscontracten van onze mensen. Maar het gaat ook om kleinere dingen: de onderwijsinspectie wil bijvoorbeeld niet dat we ons schoolplan een 'centrumplan' noemen. Het is bizar dat de wetgeving strijdige elementen in zich heeft, terwijl het over dezelfde kinderen gaat."

De geïnterviewden hopen dat deze wettelijke barrières op den duur zullen verdwijnen. Maar bovenal zijn ze er trots op dat ze, ondanks deze versnipperde realiteit, steeds meer kinderen steeds beter op integrale wijze maatwerk kunnen bieden. "Ik zie de afgelopen jaren dat het voor de kinderen steeds meer een geheel, een doorlopende lijn is, ook nu we nog op zes locaties zitten", zegt Peen. "De locaties stemmen alles steeds beter af en de uitstraling is op alle locaties hetzelfde. In die zin zijn we goed voorbereid op het nieuwe gebouw."

MEER INFORMATIE

Leen Koole

l.koole@trigoon.wf

<https://www.ikec-hoorn.nl>